

І. П. Мегела

Іллеш Бела

ІЛЛЕШ Бела (Illés Béla; справж. прізвище – Ліпнер; Lipner; 22. 03. 1895, м. Кошиці, нині Словаччина – 01. 05. 1974, Будапешт) – угорський письменник. Державна премія ім. Л. Кошута (1950; 1955; 1967). Дитинство і юність провів на Закарпатті, навч. у Берегів. та Сваляв. г-зіях. Закін. юрид. факультет Будапешт. університету (1916). Учасник революції 1919 в Угорщині. 1920–21, займаючись підпіл. діяльністю на Закарпатті, працював журналістом г. «Munkás Ujság» («Робітнича газета»). 1923–45 жив у СРСР. 1925–33 – секр. Міжнар. об'єднання рев. письменників. Ред. ж. «Вестник иностранной литературы», співроб. ж. «Sarló és Kalapács» («Серп і молот»). Як офіцер рад. армії 1944–45 брав участь у визволенні Угорщини. Перші літ. твори І. опубл. у ж. «Nyugat» («Захід») за сприяння [Е. Аді](#). У романі «Dr. Utrius Pál hátrahagyott irásai» («Записки доктора Пала Утріуша», 1917) відобразив події 1-ї світової війни. Соц. перетворення в СРСР – тема роману «Minden út Moszkvába vezet» («Усі дороги ведуть до Москви», 1937), повісті «Stephans Terrich» (1925; укр. перекл. – «Степанів килим», Х.; К., 1930). Роман «Ég a Tisza» (1929–33; укр. перекл. – «Тісса палає», Х.; К., 1929–34; К.; Х., 1930–34) присвяч. рев. подіям напередодні проголошення Угор. Рад. Республіки 1919. Романи «Fegyvert s vitézt éneklek» («Оспіваю зброю і витязя», 1949), «A vígszínházi csata» («Битва за Віґсінгаз», 1950), «Honfoglalás» (1952–54; укр. перекл. – «Віднайдена батьківщина», К., 1978) – про визволення країни від фашизму. Характерна риса творчості І. – поєднання усних нар. переказів, легенд із експресіоніст. технікою при зображенні бурем. політ. подій. У його творчості помітне місце зайняла й укр. тематика: зб. новел «Rusín Petra temetése» (1921; укр. перекл. – «Як ховали русина Петру?», 1931), трилогія «Kárpáti rapszódia» (1939; укр. перекл. – «Карпатська рапсодія», Уж., 1950; 1956; 1987), кн. нарисів «Tüzek a Verhovinán» («Вогнища на Верховині», 1939). Окремі твори І. українською мовою переклали О. Бублик-Гордон, К. Бібиков, І. Мегела та ін.

Рекомендована література

1. Мегела І. Творчість Бели Іллеша і радянська література (1917–1941) // СЛФ. 1973. Вип. 9;
2. Шахова К. О. «Віднайдена батьківщина». Бела Іллеш // Іллеш Б. Карпатська рапсодія. Уж., 1987.

Бібліографічний опис:

Іллеш Бела / І. П. Мегела // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-13058>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).